

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 Din 2-3, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka
in dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravljalstva št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6. Čekovni
račun: Ljubljana števil. 10.650 in 10.349
za inserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Vzgoja brez ljubezni nemogoča

Družina je družbi v prvi vrsti potrebna zato, ker zagotavlja otroku ljubezen, ki je ob vzgoji umnega in čutečega človeškega bitja neobhodno potrebna. Vzgoja, ki gradi brez tega elementa, mora doživeti neuspeh, pa naj je sama na sebi še tako premišljena in izgrajena. Najboljši dokaz za to daje sovjetska Rusija, ki so ji zanemarjeni otroci pravi bič, kakor tega ni najti ali vsaj ne v toliki meri v nobeni drugi deželi. Izprva so sovjetski krogi ta pojav razlagali kot posledico svetovne ter meščanske vojne in poznejše lakote. Toda ko tudi v teku let ni postalo nič boljše, so začeli iskati vzrokov v notranjih razmerah samih in Ljeningova vdova ga. Krupskaja, ki deluje v mladinskem skrbstvu, je že l. 1925 opozorila, da je tri četrtine okoli blodečih zapuščenih otrok pripisati na rovaš brezposelnosti v industriji in gospodarske stiske na deželi. Za njo so pričeli iskreneje pisati o tem vprašanju tudi drugi sovjetski vodilni ljudje in listi, imenoma Boguslavskij in prosvetni komisar Lunačarski.

Seveda pa neurejene gospodarske razmere še davno niso niti edini in še manj glavni vzrok, da toliko ruske mladine propada in živi skoraj nič boljše od zapuščenih pasjih tropov. Glavni vir temu zlu je pač v razbitju družine in izključitvi vsakega zasebnega skrbstva, to se pravi v tem, da se je otrok oropal vsake ljubezni in si je njegovo vzgojo prisvojila država ter jo poverila svojim nameščenim. Posebej se je iz javne vzgoje izključil vsak verski moment; otroku se ne kažejo nikakoli višji, telesnost presegajoči cilji, marveč se vzgaja čisto enostransko za slepo verujočega pripadnika komunizma in drugega nič. Ob teh dejstvih sovjetska Rusija pač nikdar ne more biti dežela dobrih, srečnih otrok, marveč uprav dežela, kjer se zanemarljiva mladina razvija v šibo božjo.

L. 1923, to je v letu po strašni lakoti, je cenila Krupskaja število zanemarljenih otrok na 7 do 8 milijonov, Lunačarski pa celo na 9 milijonov. Prof. Poznišev je v neki svoji razpravi l. 1926 menil, da se to število najbrže ni bistveno znižalo. Uradna statistika, ki so jo objavila »Izvestja«, odnosno »Sovjetski leksikon«, navaja vsekakor za l. 1926 število zanemarljenih otrok s 400.000, za l. 1927 pa s 334.500. Pa naj bi bile te številke tudi vsaj približno resnične, je do pol milijona po cestah blodečih otrok še vedno strahota.

Pri vsem tem pa ruski komunizem trdi, da je šele sovjetska država položila temelje za »stoletje otroka«. In dejansko, pravi W. M. Senzinov v svoji toštvarni razpravi v junjskem zvezku »Hochlanda«, se na prvi pogled zdi, da so sovjeti zelo veliko storili za otroka. Sovjetska država je izdelala čisto nov sistem otroškega in mladinskega varstva. Predvsem je odpravila sodišča in zaporne kazni za mladostne zločince. Uloga mladinskih sodišč se je poverila posebnim »komisijam za zadeve mladostnih«, ki naj bi bile sestavljene iz samih pedagogov in zdravnikov in ki naj bi delovale zgolj na podlagi vzgojnih načel. Vse pravne razlike med zakonskimi in nezakonskimi otroci so se odpravile. Oblast staršev se je podredila državnemu nadzorstvu, država se je proglasila za varuha vseh otrok. Uvedla se je enotna in delovna šola, ki naj bi »z delom vzgajala za življenje«. Izdelala je sistem državnih skrbstvenih zavodov in uvedla brezplačno prehrano otrok. Izdelale so se veliko-potezne naredbe o zaščiti dela za mladostnike. Pobijanje zanemarjenosti med otroci, izvrševanje varuštva in patronata, pravna pomoč, skrb za duševno ali telesno zaostale otroke so se poverili posebnim uradom za socialnopravno mladinsko varstvo. Za zanemarljene otroke so ustanovili na podlagi posebnege zakona še posebno »mladinsko nadzorstvo«. Po posameznih sovjetskih republikah so osnovali »izredne odbore za povzdgo življenjskih pogojev mladine«. Nobena država, pravi Senzinov, nima tako dovršene mladinske zakonodaje kakor Sovjetska Unija. Razen tega ne more biti nobene dvoma, da ima sovjetska Rusija tudi odlične, poštvovalne pedagoge, izvrstne šole, vzorne domove in naselbine za zanemarljene otroke.

Tuji, ki prihajajo v Rusijo in si ogledajo razne vzorne mladinske ustanove, se naravnost divijo in zavidaajo Rusijo. Tako je izjavil vodja angleške učiteljske delegacije po obisku v naselbinskem domu za zanemarljeno mladino v Moskvi: »Sovjetskoruski ljudsko izobraževalni sistem, v kolikor smo se z njim seznanili, je enostavno dovršen.« In neka angleška rudarska žena je vzkliknila, ko si je bila ogle-

Prejemki in napredovanja sodnikov

Spremembe zakona o sodnikih -- Odredbe o posebni dokladi stopijo v veljavo 1. avgusta

Belgrad, 19. jul. (Tel. »Slov.«) Na predlog pravosodnega ministra ter v soglasju ministrskega sveta je kralj podpisal zakon o spremembi predpisov, ki se nanašajo na plače in ostale dohodke osebja pravosodne stroke.

§ 1. Predpisi 1.—5. stavka čl. 47. zakona o sodnikih rednih sodišč, od 8. januarja 1929 se spremenijo in glasi: Sodniki okrajnih, okrožnih in trgovskih sodišč se postavljajo v položaj s plačo, ki jo imajo uradniki 6. grupe 1. kategorije po zakonu za uradnike od 31. jun. 1923, po 4 letih prebitih v 6. grupi lahko napreduje v 5. grupo, po 5 letih v 5. grupi lahko napreduje v 4. grupo, po 4 letih v 4. grupi pa v 4. a grupo.

Sodniki okrožnih, in trgovskih sodišč po 5 letih službe v 4. a grupi lahko napredujejo v 3. grupo, sodniki okrajnih sodišč pa lahko napredujejo v to grupo po 9 letih službe v 4. a grupo.

Predstojniki srezkih okrajnih sodišč imajo isto plačo in napredujejo enako kakor sodniki okrajnih sodišč.

Predsedniki okrožnih in trgovskih ter sodniki apelacijskega sodišča se postavljajo s položajno plačo, ki jo imajo drž. uradniki civilnega reda v 4. grupi 1. kategorije, po 13 letih sodne službe pa lahko gredo v 4. a grupo; po 4 letih službe na predstojniškem mestu ali na mestu apelacijskega sodnika, ali po 17 letih sodne službe lahko napredujejo v 3. grupo. Sodniki nižjih sodišč z 3. ali 4. a grupo se postavljajo za sodnike apelacijskih sodišč ali predsebnike okrožnih sodišč v isti grupi; podpredsednik apelacijskega sodišča se postavi v 3. grupo 1. kategorije.

§ 2. Predpis 2. odstavka čl. 94 zakona o sodnikih rednih sodišč od 8. januarja 1929 se spremenjen glasi takole: Pristavi okrožnih in trgovskih sodišč kakor tudi pristavi pri kasacijskem in apelacijskem sodišču imajo položajno plačo 8. grupe z osnovno plačo, ki jim po službenih letih in po zakonu o civilnih uradnikih pripada. Po 5 letih službe pa lahko napredujejo v 7. grupo

§ 3. Prepis čl. 51. omenjenega zakona se spremeni takole: Poleg plače in stanarine dobe sodniki tudi specijelne dodatke in sicer: Sodnijski pripravniki po 200 Din mesečno, pristavi pri okrožnih, trgovskih in okrajnih sodiščih, sekretarji pri okrožnih in trgovskih sodiščih in pristavi pri kasacijskem in apelacijskem sodišču po 520 Din mesečno. Sodniki okrožnih, okrajnih in trgovskih ter tajniki višjih sodišč po 920 Din mesečno, sodniki okrožnih trgovskih sodišč v 4. a in 3. grupi, če imajo 14 let službe, po 1320 Din mesečno, starešine sreskih sodišč po 1080 Din mesečno. Predsedniki okrožnih in trgovskih sodišč in sodniki apelacijskega sodišča po 1720 Din mesečno, podpredsednik apelacijskega sodišča po 2120 dinarjev mesečno. Predsedniki apelacijskega sodišča in sodniki kasacijskega sodišča 2700 dinarjev mesečno. Podpredsednik kasacijskega sodišča 3100 Din in predsednik kasacijskega sodišča 3500 Din mesečno.

§§ 4. in 5. govori o šerijatskih sodiščih.

§ 6. pravi, da imajo državni tožitelji pri okrožnem sodišču poleg sodniških dodatkov še poseben dodatek 240 Din mesečno, njihovi namestniki pa 160 Din mesečno.

§ 7. daje uradnikom pravosodnega ministrstva iste pravice kakor jih imajo sodniki.

§ 8. pravi, da uradniki sodno-administrativne stroke, ki imajo 20 let službe, pridejo lahko iz 3. kategorije v 2., če imajo v službi zadnja tri leta odlično oceno.

§ 9. Pravosodni minister se pooblašča, da izda uredbu o ocenjevanju sodnikov državnih tožiteljev in ostalega osebja pri sodiščih in državnih pravdnstvih.

§ 11. Predpisi drugih zakonov pravosodne stroke, ki se pozivajo na zakon o sodnikih pri rednih sodiščih, se razumejo tako, da se morajo ozirati na spremembe, ki jih določa ta zakon.

Zakon stopa v veljavo, ko se objavi v Služb. Novinah, §§ 3., 6., 7. in 8. pa veljajo od 1. avgusta t. l. naprej.

Bolgarska vlada poveličuje atentatorje

Belgrad, 19. jul. (Tel. »Slov.«) O priliki atentata v Štipu je list »Makedonija« prinesel članek, v katerem naglašja, da pada ravno na ta dan obletnica atentata, ki ga je izvršil jetični Ivan Momčilov na Ziko Laziča, tedanjega načelnika za javno varnost v notranjem ministru. List piše atentatorju cele slavošpeve in zaključuje članek izražajoč upanje, da primer Momčila ne bo zadnji in da bo za njim šlo še mnogo bolgarskih omladincev.

Kakor se vidi ta list sredi Sofije poveličuje atentate na naše visoke državne funkcije. narje in to celo na onega, ki je največ delal za ureditev razmer na našem jugu. Omenjeni list gre še dalje in poziva tudi druge Bolgare, da sledijo zgledu Momčilova. Bolgarska vlada pa ni napravila niti najmanjšega koraka, da bi tako pisanje prepovedala. Bolgarska vlada bo morala posvetiti malo več pažnje pisanju teh listov, ki odkrito pozivajo na uboj naših državnih funkcionarjev. Jasno je, da je ta

članek v Makedoniji moral biti nekak poziv atentatorju, ki je izvršil v Štipu atentat že takoj drugi dan.

„Journal des Debats“ o odgovornosti Bolgarije

V »Journal des Débats« je znani francoski publicist Avgust Gauvain napisal članek o razmerju med Bolgarijo in Jugoslavijo. V tem članku pravi Gauvain, da se kljub mirnoljubnim izjavam vlade g. Pera Živkovića in izjavam, ki jih je dal g. Burov francoskemu zunanemu ministru, neprestano množijo incidenti na macedonski meji.

Odgovornost za to pada na macedonsko revolucionarno organizacijo, ki dela popolnoma javno in z znanjem bolgarske vlade.

Če bi šlo samo za to, da se razmere na meji pravilno in normalno uredijo, bi bilo rešenje zelo preprosto.

V tem delu Evrope pa obstoja cela pokrajina, kjer vladajo macedonci popolnoma neodvisno in brez vsake kontrole Sofije. Ti ljudje, ki se tudi medsebojno ubijajo, imajo vendar skupno idejo, ki se je ukoreninila v njihovih možganih: gospodovati nad srbsko Makedonijo. Oni se ne strajajo pred nobenim sredstvom, ker jim gre za to, da vzdržijo agitacijo v teh krajih. Oni prihajajo preko meje, da bi strahovali prebivalstvo in s tem dokazali svojo moč. Oni izdajajo — s čigavim denarjem, se vprašuje g. Gauvain — časopise, ki se tiskajo na francoskem ali angleškem jeziku. V njih razširjajo laži in kričijo o terorju in o pokoljih, čim je kak njihov član prijet in za svoja krvava dejanja kaznovan.

Ti ljudje imajo velik upliv na vlado g. Ljapčeva in celo na samega kralja. Radi maščevanja bi oni dvignili v zrak celo zemljo. V takih razmerah se seveda Jugoslavija na more posluževati obmejnih metod kakor vladajo n. pr. med Francijo in Švico.

Če bolgarska vlada ne more ali ne mara vzdržati reda in miru v krajih, kjer vladajo macedonci, potem mora pristati na izredno ukrepe.

V daljšem članku g. Gauvain predlaga nova pogajanja, ki naj bi rešila vprašanje odkupa zemljišč, tako da bi ne bilo več posestnikov, ki bi imeli posestva na obeh straneh meje in predlaga, da naj bolgarska vlada sprejme predloge angleške vlade.

Palača patriarha

v nevarnosti

Močan potres v Belgradu

Belgrad, 19. jul. (Tel. Slov.) Danes dopoldne ob pol 10 je bil v Belgradu močan potres, ki pa ni napravil nobene škode. V nevarnosti je samo zgradba patriarhije. Zato je pravosodni minister Srskič odredil, da se patriarhijske pisarne izselijo iz poslopja.

Nastopna audijenca

albanskega poslanika

Belgrad, 19. jul. (Tel. Slov.) Danes dopoldne sta bila na dvoru v audijenci vojni minister general Hadžić in minister za socialno politiko Drinković. Ob 12-ih pa je Nj. Vel. kralj sprejel v svečano audijenco novopostavljenega albanskega poslanika na našem dvoru g. Djafer Vila, ki je predal ob tej priliki svoja akreditivna pisma. Ceremoniji je prisostvoval maršal dvora Dimitrijevič in načelnik protokola v zunanjem ministru Boško Kristić.

Podaljšanje sporazuma o kronskih dolgovih

Belgrad, 19. jul. (Tel. Slov.) Med našo vlado in čehoslovaško republiko je dosežen sporazum, da se podaljša veljava sporazuma med našo vlado in čehoslovaško o prepovedi sodniške zahteve bivših avstrijskih dolgov v kronah, ki obstojajo od časa pred 26. februarjem l. 1919 v kolikor je valuta sporna. Prvi tozadevni sporazum sklenjen v Pragi 29. septembra 1928. Dosedanji rok veljave omenjenega sporazuma je potekel 30. januarja t. l., sedaj pa se podaljšuje do 31. decembra 1929.

O priliki ljudskega štetja l. 1926 so naleteli popisovalci v moskovskih ženskih azilih na pretresljive stvari. Poročilo pripoveduje med drugim: »Na pogradu spita dva otroka, približno 13 letna deklica in majceno, komaj pet tednov staro, čisto zgrbljeno dete. Vprašal sem po detetovi materi. Tedaj je deklica vstala in rekla: »Mati sem jaz.« — »Ti, da si mati? Koliko pa si stara?« — »Dvajset let.« — »Laže,« — so se oglasile sosede. »Niti petnajst let ji ni.« — Mladostna mati se okrene in si daje opravičiti z otročičem. Majhna je, obraz otroški in otroške tudi kretnje. — »Od česa pa živiš? Odkodi si?« — »Z dežele. Prosjačim. Dobri ljudje mi darujejo. Daj tudi ti kaj, prosim, prosim!« — Na stenah azilov se bleste napis: »Prostitucija je strašno socialno zlo, ki mu sledita bolezen in revščina...« Papir.

Nad izkvarjenostjo mladine izgubljajo svojeti glavo in prehajajo le vedno brutalnejšim sredstvom. Toda jasno je, da bodo na ta način dosegli še manj uspehov, nego so jih prej, s preveliko popustljivostjo. Birokratizem se mora umakniti skrbstvu široke javnosti, skrbstvu iz čistega človekoljubja. Predvsem pa bi morala sovjetska zakonodaja vrniti zakonu in s tem družini dostojanstvo in trajnost.

dala otroške skrbstvene zavode v Detskajem (prej Carskajem) Selu, ki so nastanjeni v bivših carskih palačah: »Ko bi bilo to mogoče le tudi pri nas!« — Komisar za zdravstvo, Semasško, je v »Izvestjih« z dne 7. februarja 1928 zapisal: »Splošno je znano, da nima nobena dežela na zemeljski obli take zakonodaje v varstvo mladostnih delavcev kakor mi.«

Toda žalibog — ves ta veličastni mladinsko-varstveni sistem je ostal več ali manj na papirju, izvzemši središče, kjer se nahajajo dejanske vzorni zavodi in ustanove, ki jih kažejo tujcem. Na vsakoletnih konferencah mladinskega skrbstva se redno čujejo obupne tožbe, da je ves boj proti propadanju otrok skoraj brez vsakega uspeha. Boguslavski je navedel v nekem svojem članku v »Krasnaji Nov« (avgust 1927), da ima Sovjetska Unija že 2711 otroških domov s skupaj 200.000 gojenci. Toda kakšne so razmere v njih? Boguslavski piše: »Razmere v domovih so, izvzemši seveda nekaj dobro urejenih zavodov, vseskozi nezadovoljive. Samo 12,5% domov je nastanjenih v primernih zgradbah, vsi ostali pa v zasilnih, mnogokrat napol porušeni poslopjih. Večina prostorov je mrzlih, vlažnih in nesnažnih. Oprema je večinoma obupna; samo v 58% za-

vodov ima vsak otrok svojo posteljo, drugod pa spi po dvoje, troje in celo več otrok v eni postelji.« Potem ni čudno, če uhaja iz državnih zavodov do 60% gojencev.

Kljub vsej mladinskozaščitni zakonodaji se delajo največje napake. Za počestnega otroka zadostuje najmanjši pogrešek — če n. pr. med vožnjo skoči na tramvaj — da ga prime policija, nakar ga oddajo na zbiralno postajo, odkoder ga odvedejo potem v kak dom za zanemarljeno mladino. Te zbiralne postaje so prave jame vseh pregreh in bolezni, ki so razširjene med zapuščenim mladino. Tu se dušno in telesno okužijo tudi otroci, ki so bili še kolikor toliko dobri. Kriminaliteta je med to rusko mladino silno razširjena in so nekanjnost mladostnikov že davno odpravili. Kako strašna je npravna propalost, kažejo naslednje številke, ki jih navaja zbirka člankov »Pravni položaj otrok v R. S. F. S. R.« iz l. 1927: V prvi polovici l. 1925 je komisija za delikte mladostnih v Moskvi med 2445 mladostniki kršilci zakona ugotovila 16 sifilitikov, 55 psihopatov, 114 narkomanov (uživalcev alkohola, morfija, kokaina in drugih omamil) itd. Večina deklic se vdaja prostituciji in se prodaja za denar ali za kokain.

Državno gospodarstvo proračun. letu 1926-27

Vlad. Pušenjak.
(Konec.)

V ministru vojske in mornarice se je potrošilo za obleko za 12.696.386,54 Din več kakor je določal proračun, za aeroplanse Din 65.417.554,14 mesto proračunanih 20 milijonov dinarjev, za potrebo avijatike za Din 40.998.711,89 več ko določa proračun, za nabavko materiala, strojev itd. pri mornarici se je izdalo 68.580.492,79 Din mesto proračunanih 30 milj. Din, za nabavko hidroplanov 13.385.287,54 Din mesto proračunanih 3 milj. Din, pri obmojni četi se je izdalo za draginjske doklade za 3.023.481,68 Din manj kakor je bilo odobreno v proračunu, za plače poduradnikov in podoficirjev za 12.829.388,86 Din manj kakor je bilo proračunano, za napredovanje oficirjev za 8.428.910,84 Din manj kakor je bilo proračunano, za upokojenje oficirjev mesto proračunanih 5.900.000 Din le 1.987.450,62 Din itd.

V ministru zgradb se je izdalo za plače 5.061.279,92 Din manj, za doklade dinarjev 4.021.730,20 manj, za vzdrževanje avtomobilov 3.226.077,70 Din manj, za popravila državnih cest in mostov 8.963.560,37 Din več kakor je bilo proračunano. Za nadaljevanje pričetih zgradb cest se je izplačala komaj dobra polovica proračunane vsote, za nadaljevanje pričetih zgradb mostov pa komaj tretjina proračunane vsote. Nič boljše niso odrezali novi projekti cest in mostov.

Izdatki za zgradbo novih železniških prog so bili za 70.576.992,72 Din nižji kakor je bilo proračunano, za napredovanje uslužbencev se ni porabila niti polovica proračunane vsote, za penzioniranje se je porabila samo dobra tretjina proračunskega kredita, za nabavo premoga se je potrošilo za 90.595.469,08 Din manj, za prispevke penzijskim fondom za 16.808.200,52 Din manj, za popravilo voznege parka 63.298.042 Din manj, za rezervni fond 34 milj. Din manj, za razlaščenca zemljišča 5.364.473,65 Din manj, za železniške delavnice 55.798.096,48 Din manj itd.

V poštenu ministru se je za prenos pošte manj izdalo 3.288.732,78 Din, za stavbe in popravilo poštinih poslopij se je izdala komaj polovica proračunane vsote, za pošto hranilnico sta se izdali ne celo dve tretjini proračunane vsote.

Ze itak skromni krediti kmetijskega ministristva se niso izplačali v celoti. Dosegel se je »prihranek« pri poljedelskem oddelku v znesku 184.598,73 Din, v oddelku za živinorejo v znesku 911.964,01 Din, v oddelku za vinarstvo in sadjarstvo v znesku 734.553,91 Din. V drž. razredni loteriji se je izdalo Din 18.505.910,98 več, v generalni direkciji vod pa 3.781.943,80 Din manj kakor določa proračun. Tudi za kmetijske šole se je za Din 6.233.831,30 manj izdalo kakor je bilo odobreno.

Za šumarstvo so izdatki za 11.555.788,64 Din nižji, za državna rudarska podjetja za 18.588.005,01 nižji kakor določa proračun. Ni čuda, ako so dohodki drž. podjetij nezadostni, če se njim ne daje potrebna sredstva za zboljšanje eksploatacije in za potrebne investicije.

Neznatni krediti ministristva za trgovino in industrijo se niso izplačali, temveč tudi v tem resoru »prištedilo« 29.296.047,23 Din ali nad 30% odobrenega proračuna.

Mesto proračunanih 400 milj. Din invalidskih podpor se je izplačalo le 265.208.777,94 Din; posledica: država dolguje več sto milijonov — bednim invalidom. V celem se je prikrajšalo ministristvo socialne politike za 143.767.953,52 Din, kar znači več kot 30% odobrenega proračuna.

V ministru agrarne reforme se je za vodne zadruge v Vojvodini izplačalo dinarjev 21.075.000 mesto proračunanih 10 milj. Din, sicer pa se je tudi pri tem ministru »prištedilo« 9.816.621,77 Din ali več ko 12% proračuna.

Pri ministru za ustavotvorno skupščino, obstoječem iz ministra, pisarja, poduradnika in dveh slug se je za 111.030,02 Din izplačalo manj kakor je bilo proračunano; kar znači 25% proračuna.

Budžetski rezervni krediti, namenjeni za nedovoljno proračunane izdatke, za izredne državne potrebe, za manjše potrebe, za oživotvorjenje novih zakonov, za izvršenje začeti državnih zgradb, za nezadostno proračunane uradniške draginjske doklade, v skupnem znesku 319.652.984,30 Din so se izplačale le v znesku 49.752.597,35 Din.

2. Dohodki.

Neposredni davki so dali za 23.876.523,70 Din manj kakor je bilo proračunano. Davek na poslovni promet je dal 30.860.585,49 Din manj, izredna 500% in 30% doklada za Din 20.737.594,83 manj, invalidski davek pa Din 17.680.752,57 več kakor je bilo proračunano. Posamezne pokrajine so plačale posebnih neposrednih davkov: Srbija 116.334.767,35 Din, za 82.515.632,65 Din manj, Crna gora dinarjev 1.246.740,86, za 4.753.259,14 Din manj, Bosna in Hercegovina 83.017.678,56 Din, za 2.320.986,44 Din manj, Dalmacija 19.519.899,25 Din, za 2.403.100,75 Din manj, Hrvatska 140.268.192,05 Din, za 19.868.192,05 Din več, Slovenija 75.033.374,33 Din, za 13.085.225,67 Din manj, Vojvodina 222.208.765,84 Din.***

Zaostalih davkov iz prejšnjih let se je plačalo za 69.532.308,43 več kakor je bilo proračunano.

Kakor že v uvodu članka omenjeno, so dale takse in monopol več dohodkov, carine

*** 19.408.765,84 Din več, kakor je bilo proračunano. Plačilo Srbije je za 40% zastajalo za proračunom, plačilo Crne gore skoro za 80%, plačilo Bosne in Hercegovine za okroglo 3%, plačilo Dalmacije za dobrih 10%, plačilo Slovenije za skoro 15%, dočim je Hrvatska plačala nad 15% več in Vojvodina za 13% več, kakor je določal proračun.

Po prekinitvi diplomatskih zvez

Nemčija za posredovanje Društva narodov -- Ponesrečen napad rdeče vojske -- Zahteve kitajske vlade

Berlin, 19. julija. (Tel. »Slov.«) Zunanje ministristvo je naročilo diplomatskim zastopstvom Nemčije na Ruskem in Kitajskem zastopati interese kitajskih državljanov na Ruskem in ruskih na Kitajskem. Nemška vlada nikakor ne želi poseči v politični razvoj dogodka. Mnenje nemške vlade je, da poravnava ruskokitajskega spora mora biti naloga Društva narodov ter onih držav, ki so se udeležile podpisa Kellogovega pakta.

Berlin, 19. jul. (Tel. »Slov.«) Odgovor nankinške vlade na sovjetsko noto pravi, da ima Kitajska v rokah dokaze, da so sovjetski agenti vršili komunistično propagando z namenom, da bi pobunili kitajsko prebivalstvo proti nankinški vladi in obstoječemu družabnemu redu. Kitajska je morala podvzeti mere, da prepreči nemire.

Ruski ravnatelj vzhodno kitajske železnice ter druge pri tej železnici vodeče osebnosti, so že od prvega začetka kršile pogodbo iz l. 1924. Uporabljali so svoje mesto za to, da vršijo propagando proti rusko-kitajskemu dogovoru in proti nankinški vladi. Nadalje je Ruska aretirala brez vzroka okrog 1000 kitajskih državljanov.

Radi tega zahteva Kitajska: 1. da sovjetska vlada takoj izpusti na svobodo aretirane kitajske državljane z izjemo onih, ki so izvršili kak kriminalen zločin; 2. da sovjetska vlada zagotovi svobodno gibanje kitajskim trgovcem ter omogoči kitajskim organizacijam na Ruskem svoboden razmah.

Ako bo sovjetska vlada ugodila tem zahtevam, je tudi nankinška vlada pripravljena izpustiti aretirane ruske državljane in upravniške vzhodno kitajske železnice. Kitajska je pripravljena naročiti svojemu poslaniku v Moskvi, ki je trenutno na dopustu v Nankingu, da vodi razgovore s sovjetsko vlado. Nankinška vlada ga je že poslala v Harbin, da raziskuje vzroke incidenta, nakar ga bo poslala v Moskvo na razgovore z zunanjim komisariatom o vsem kompleksu vprašanj rusko-kitajskih odnosov. Nankinška vlada upa, da se bo spor o vzhodni železnici končal na zadovoljstvo obeh strank.

London, 19. jul. (Tel. »Slov.«) »Reuters« poroča iz Šangaja, da so poskusile ruske čete prekorati reko Amur pri Blagovješčenskem. Kitajske čete so začele nanje streljati, tako da so se morale umakniti. Po vestih iz Tokia je bilo proglašeno v Harbinu vojno stanje. Guverner je objavil proklamacijo, v kateri oznanja, da bo vsak takoj ustreljen, čim se ne pokorava vojaškemu povelju.

Nad Mandžurijo so danes letela sovjetska letala, ki so metala letake, v katerih pozivajo sovjetske oblasti kitajsko proletarsko prebivalstvo, naj jim pomagajo v boju proti imperialistični kitajski vladi.

Moskva, 19. jul. (Tel. »Slov.«) Danes je prometni minister Rudstak nekaterim ino-

Meddržavna konferenca bo v Ostende

Pariz, 19. jul. (Tel. »Slov.«) Nemški poslanik v Parizu se je vrnil iz Berlina, kjer je imel sestanek z nemškim zunanjim ministrom Stresemannom. Takoj po svojem prihodu je imel razgovor z generalnim tajnikom francoskega zunanjega ministristva Berthelotom. Razgovarjala sta se o bližnji meddržavni konferenci. Pri tej priliki je nemški poslanik izrazil željo svoje vlade, da bi se kolikor mogoče hitro sestel organizacijski odbor mednarodne reparacijske banke ki izdelovanju statutu.

Kakor piše »Intransigeant« ne pride več London v poštev za kraj, kjer bi se vršila meddržavna konferenca. Sedaj se govori o Brüsslu ali Ostendi. Toda z belgijskimi ali holandskimi mesti vladajo težkoče, ker so ta mesta v sedanjem času, ko je kopalna sezona na višku, prenapolnjena. »Temps« pravi, da se bosta angleška in francoska vlada najkasneje v prihodnjem tednu sporazumeli za kraj zasedanja. Konferenca se bo začela 15. ali 16. avg.

Sovjetsko vohunstvo

Bukarešt, 19. jul. (Tel. »Slov.«) V Besarabiji je zmanjkal neki vojaški dokument, ki se tiče 14. divizije. Dokument so včeraj našli v neki vojaški pisarni. Misli se, da je dokument ukraden z namenom, da ga prepiše oz. fotografira sovjetski agent. Aretirali so enega kapetana in enega kaplarja ter se preiskava nadaljuje.

Največji primanjkljaj v drž. dohodkih izkazujejo državna podjetja in sicer nič manj ko 999.205.618,29 ali skoro eno milijardo Din. Tudi razni dohodki v posameznih pokrajinah so za 39.231.358,99 Din nižji od proračunske vsote.

Vsi ti navedeni zgledi jasno pričajo, da ni bil proračun za leto 1926/27 — realen, temveč fiktiven.

zemskim korespondentom izjavil, da sovjetska vlada nikakor ne namerava začeti vojne proti Kitajski, ker je vsaka vojna proti njenim principom. Ruske čete toliko časa ne bodo prekorale meje, dokler ne stopijo kitajske čete v akcijo. Sovjetske vojaške oblasti bodo ohranile mirno kri, ker se zavedajo, da so njeni najhujši sovražniki na Kitajskem ozir. v Mandžuriji belogardisti in ruski emigranti. V najhujšem slučaju bo trpela sovjetska vlada izgubo nekaj sto milijonov rubljev, ki jih je investirala v vzhodno-kitajski železnici in okrog 20 milijonov rubljev kot dohodek pri upravi te železnice.

Moskva, 19. jul. (Tel. »Slov.«) Kominter na je danes izdala proglas na proletariat cellega sveta, v katerem pravi: Proletarci, združite se, da preprečite nov izbruh svetovne vojne, ki jo pripravljajo imperijalistične države proti sovjetski Uniji. Kitajska naj bi bila bojno polje. Prvi udarec na sovjetsko Rusijo je že padel, gospodje vojne so zasedli vzhodno-kitajsko železnico. Po celi Rusiji so začeli zbirati prispevke za gradnjo novih vojni letal, ki naj bi se uporabila pri morebitni vojni na vzhodni meji.

Pariz, 19. jul. (Tel. »Slov.«) Zunanji minister Briand je sprejel danes v avdijenco kitajskega poslanika v Parizu Kao Luka ter ruskega odposlanika Dovgalevskega.

London, 19. jul. (Tel. »Slov.«) Po poročilih iz Japonske so ruske čete prekorale v širokem čelu mandžursko mejo na obeh straneh vzhodno-kitajske železnice. Prekorale so že reko Amur, toda kitajske čete so jih vrgle nazaj.

Sanghai, 19. jul. (Tel. »Slov.«) Kitajska vlada in kitajski narod gleda s hladnokrvnostjo na razvoj dogodkov na kitajsko-ruski meji. Iritira jih le dejstvo, da so simpatije velesil močno na ruski strani.

Vznemirjenost washingtonske vlade

Newyork, 19. jul. (Tel. »Slov.«) Washingtonska vlada je bila dosedaj trdno prepričana, da se bo rusko-kitajski spor mirno poravnal. Sedaj pa gleda na razvoj dogodkov z velikim vznemirjenjem. Amerika se boji, da bi mogel konflikt pritegniti tudi druge države. Mac Murray, ameriški poslanik na Kitajskem, ki je imel te dni nastopiti dopust, je dobil nalog, naj do razčiščenja situacije ostane na službenem mestu. Baj je dobil Mac Murray iz Washingtona tajne instrukcije.

V Washingtonu vlada mnenje, da nosi velik del odgovornosti poostritve rusko-kitajskega spora Japonska. Ameriško posredovanje v sporu bi predpostavljalo priznanje Sovjetske Rusije, kar pa hoče Amerika momentano preprečiti. Ameriški politični krogi smatrajo sklicevanje na Kellogov pakt kot brezuspešen poskus za poravnavo tega spora.

Franc. zbornica za sprejetje pogodbe o dolgovih

Pariz, 19. jul. (Tel. »Slov.«) Na včerajšnji nočni seji francoske zbornice je govoril poslanec Reynaud, uradni govornik Marinove skupine, v prid ratifikaciji dogovora o dolgovih v Angliji in Ameriki. Marin sam, ki se je opetovano ostro izjavil proti ratifikaciji, je stal popolnoma tih v ozadju. Na popoldanski seji frakcije so Marinovi pristaši celo poskusili onemogočiti ga, toda so to namero končno opustili, ker bi trpel vpliv njihove skupine.

Sicer pa zbornica še ni sprejela nikakompromisno formulo za ratifikacijo in dosedega francoskih pridržkov. Kompromisni predlog poslanca Deligne se ni sprejel, ker je hotel izraziti francoske pridržke v obliki navadnega odloka. Nato je vložil nov predlog poslanec Guerlier, ki je predlagal ratifikacijo dogovora o dolgovih in plačevanje dolgov in sicer na ta način, da bi se dolgovi plačali od onih dohodkov, ki jih je dolžna plačevati Nemčija po Youngovem načrtu.

Eksplodizija granate

Budimpešta, 19. jul. (Tel. »Slov.«) V bližini trga Hajmaskera pri Budimpešti je danes na vojaškem vežbališču eksplodirala granata. Nesreča se je dogodila radi nepravilnega ravnanja. Smrtno so ponesrečeni polkovnik Viktor, dva podčastnika in dva kanonirja; več vojakov je bilo težko poškodovanih.

Prijeli atentatorji

Sofija, 19. jul. (Tel. »Slov.«) Policija je imela pri zasledovanju plovdivskih atentatorjev veliko uspeha. Izročila je plovdivskemu sodišču več ljudi, ki so osumljeni sodelovanja pri atentatu.

Srebrn denar v Bolgariji

Sofija, 19. jul. (Tel. »Slov.«) Bolgarski ministrski svet je odobril kovanje srebrnega denarja. Kovali bodo srebrn denar v vrednosti 20, 50 in 100 lejev, v skupni vrednosti 580 milijonov lejev. Ta srebrn denar pride v kratkem v promet.

Proces proti komunistom

Belgrad, 19. jul. (Tel. »Slov.«) 24. t. m. se bo vršil pred sodiščem za zaščito države proces proti 6 komunistom iz Mostarja, ki so obtoženi, da so delili komunistične lepake. Obtoženi so po točki 1. in 4. čl. 1. zakona o zaščiti države. Obtožence bosta zagovarjala dva belgrajska odvetnika ex offio.

Polovična voznja za zborovanje Zveze vojakov

Belgrad, 19. jul. (Tel. »Slov.«) Prometni minister dr. Korošec je danes dovolil polovično voznjo za vse udeležence slavlja Zveze vojakov iz svetovne vojne na Brezje. Istočasno je dovolil polovično voznjo tudi Kršćanski ženski zvezi do Planice.

Trošarina na pivo

Belgrad, 19. jul. (Tel. »Slov.«) Ker je izšel splošni pravilnik o plačevanju trošarine, je finančno ministristvo pričelo z izdelavo specialnega pravilnika za plačevanje trošarine na pivo. S tem pravilnikom se bodo normalizirali posamezni slučajji.

G. Miselj v Zagrebu

Zagreb, 19. jul. (Tel. »Slov.«) Tu se mudi član tajništva Zveze narodov v Ženevi Vladimir Miselj, ki je sedaj na dopustu. Poleg Zagreba bo obiskal tudi Sarajevo.

Seton Watson na potovanju

Banjaluka, 19. jul. (Tel. »Slov.«) Snoči ob 8 se je pripeljal z avtomobilom preko Travnička v Banjaluko naš angleški prijatelj Seton Watson. Na vprašanje kako je z njegovim zdravjem je odgovoril, da potuje v Zagreb, kjer bo zdravilne vprašal za svet. Na to pravi, da namerava iti na Tatro, kjer se nahaja njegova družina in potem v London. Mimogrede se bo na Erdeljskem sestel z romunskim predsednikom Manijom.

Požar v tovarni

Novi Sad, 19. jul. V tukajšnji tvornici konzerv je sinoči izbruhnil požar v oddelku za praženje kave. Gasilec so takoj prihiteli, da bi omejili požar, toda kljub temu je omenjeni oddelk do tal pogorel. Misli se, da je nastal požar vsled iskre iz peči za praženje kave. Škoda se ceni na 300.000 Din.

Anketa o izseljeniškem problemu

Split, 19. jul. (Tel. »Slov.«) 3. avgusta se vrši v Splitu na široki bazi osnovana anketa o izseljeniškem vprašanju. Priprave so v polnem teku. Anketo bo predsedoval sam minister za soc. politiko Drinković, ki bo prišel v Split v družbi strokovnjakov iz svojega ministristva. Sodeloval bo tudi delegat izseljeniškega komisarija v Zagrebu ter zastopnik notranjega ministristva.

Belgrad, 19. jul. (Tel. »Slov.«) Včeraj popoldne ob 5 je prometni minister dr. Korošec napravil izlet na planino Goč in sicer preko vas Stanišinc v spremstvu župana iz Stanišince Tomanovića. Ljudstvo je dr. Korošca prisrčno pozdravljalo. Na planini Goč so ministru priredili planinsko kosilo.

Belgrad, 19. jul. (Tel. »Slov.«) Pomočnik notranjega ministra Žika Lazić je danes odpotoval v Zagreb.

Belgrad, 19. jul. (Tel. »Slov.«) Komisar pri viligrane agrarne banke Gjuričić je danes popoldne odpotoval v Rogaško Slatino na obisk k predsedniku upravn. odbora iste banke Bogdanu Markoviću. Gjuričić bo obvestil Markovića o rezultatu dosedanjega dela na organizaciji agrarne banke.

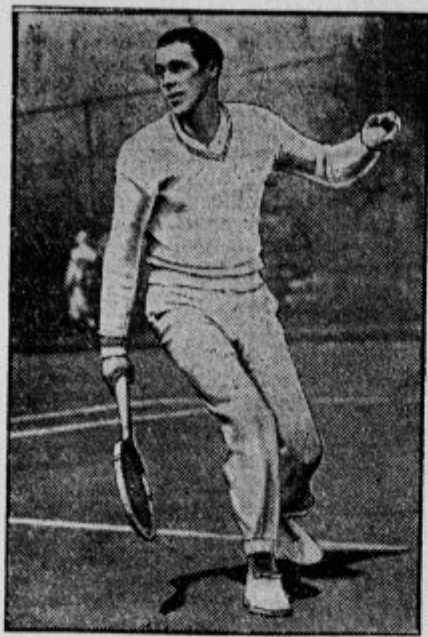
Romunske finance

Bukarešt, 19. jul. (Tel. »Slov.«) V intervjuju, ki ga je dal Bratiannu listu »Univerzum«, pobija Bratiannu obtožbe predsednika vlade Maniuja izjavljajoč, da so liberalni kabineti, ki so bili po vojni večinoma v Romuniji na vladi, imeli popolnoma uravnotežene proračune, da so odplačevali inozemska posojila in začeli delo na obnovitvi zemlje, ki je sedaj v toku. Bratiannu se sklicuje v intervjuju tudi na druge evropske države n. pr. na Anglijo, ki je tudi imela v poslednjem času deficit v proračunu. Finančni minister je odgovoril Bratiannu na parlamentarni seji in izjavil, da so prejšnji proračuni bili uravnoteženi samo na papirju. Od l. 1922.—1928. so bili izdatki vedno višji od dohodkov. Deficiti in nelikvidirani dolgovi znašajo 17 milijard lejev. Samo v lanskem letu znaša deficit 5 milijard lejev. Kriv je temu Bratiannu, ki ni ničesar ukrenil, ko je videl, da bo proračun za l. 1928. končal z deficitom. Sedanja vlada je ukrenila potrebne korake, da likvidira to neprijetno dediščino in je potom novih davkov zmanjšala deficit. Vlada ima pogum povečati nekatere davke in trošarinske takse, ker lahko računa s požrtvovalnim duhom naroda, ki ve, da je treba urediti finančno življenje države na čvrsti podlagi. Zato je parlament izglasoval zakone o povišanju nekaterih davkov.

Dunajska vremenska napoved. Jasno in toplo. Nagnjenje k nevihtam.

Novosadska vremenska napoved. Večnoma vedro s slabimi vetrovi.

Sveta življenje in vrvenje

Tekmeča Nemčije za Davisov pokal. Po zmagi nad Angleško se mora sedaj Nemčija spoprijeti z Ameriko. Hunter (levo) in Tilden, dolgoletni svetovni prvaki, bosta nastopila proti nemškimi igralcem. Zmagovalec v tem boju bo imel v končnem boju za nasprotnika Francijo, ki si je lani pridobila Davisov pokal.

Pet minut pred smrtjo

Kako sem kopal lasten grob - Iz spominov ruskega časnika

Ruski častnik M. Sukenikov je nedavno objavil spomine iz svojega življenja, v katerih pripoveduje med drugim sledeče:

V poletju leta 1918. je objavil petrogradski demokratični list »Reč«, ki ga do takrat boljševiski oblastniki še niso zatrli, vest, da je bil v literarnih krogih znani častnik — tu je sledilo moje ime — na rusko-finski meji od rdečih gardistov ustreljen. Da se poslužim znane besede Marka Twaina, bi lahko po vsej pravici rekel, da je bilo poročilo o moji smrti nekoliko pretirano. Vendar tu ni na mestu šala, ker so me rdeči gardisti res ujeli in peljali na morišče. Ta strašen dogodek se je odigral takole:

Ze nad teden dni sem bival v Terioki, ljubkem kraju ob rusko-finski meji. Vsak dan sem se sprehajal ob reki Rojajoki, ki tvori v svojem spodnjem toku naravno mejo med Rusijo in Finsko. Bivši ruski vojni minister Suhomlinov je preplaval to reko in s tem rešil svoje življenje.

Skrivne steze in samo domačinom znani plitvi prehodi čez reko so bili skriti tako globoko v gozdu, da sem, pri svojih sprehodih zanašajoč se na srečen slučaj, komaj našel izhod iz gozda, vendar sem se vedno vračal v Terioki, ne da bi me kdo oviral ali vprašal po namenu mojega pohajkovanja. Nekega dne, ko se je že stemnilo, sem nenadoma začutil na svojih ramenih štiri težke roke, pred očmi pa se je zablistel samokres. Sledil sem možem, ki so nosili na rokavih rdeče trakove in me molče držali za roke. Gnali so me do reke, čez katero smo se prepeljali s čolnom in nato krenili v smeri proti ruskemu mestecu Beloostrovu.

Peljali so me v carinarnico v bližini beloostrovskega kolodvora. Poznal sem to hišo, zakaj tam sem se pred več leti moral boriti za svoj pisalni stroj, katerega so mi na povratku iz Nyborga v Petrograd odvzeli. Sodrugi Efrem, ki bi me imel zaslišati, je že spal, in službujoči rdeči gardist je ukazal, naj me zapro. Ječa v Beloostrovu je bila gotovo prenapolnjena, zakaj peljali so me v nek turistiški hotel in me zaprli v sobo v tretjem nadstropju. Pred vratmi sem čul neprestano korače rdečega gardista. Tri dni zaporedoma so me, obdanega na obeh straneh od molčečih rdečih gardistov, vodili k sodrugu Efremu.

Njegovo zasliševanje ni bilo komplicirano; staval je le par vprašanj, ni mi grozil z revolverjem, ki je ležal na mizi, ni mahal z rokami, ampak je le trdil, da sem vohunil v korist Anglije; zahteval je, naj kratkoma priznam. Pri tem je ves čas gledal na svoje nohte.

»Ali priznate, da ste vohunili v korist Anglije?« me je vprašal sodrugi Efrem pri zadnjem zasliševanju. — »Nimam ničesar priznati.« — Sodrugi Efrem je nekaj časa premišljeval, ogledoval zopet svoje nohte in končal zasliševanje z besedami: »Če ne priznate, vas ne morem rešiti. Bodite pripravljeni na vse.« Dva dni nato sem bil že dolgo zbučen in tudi oblečen, ko je stopil v sobo rdeči gardist in mi ukazal, naj mu sledim. Peljal me je na hotelsko dvorišče in mi dal v roko lopato, ki je bila prislonska ob steni.

»Zakaj to?« sem vprašal.

»Ali mislite, da imamo čas, da bi za vas kopali grob? To morate že sami storiti.«

Drugi gardist, ki se nama je pridružil pri vratih, mi je ravnodušno dejal: »Gospod, recite vendar sodrugu Efremu, da mi darujete svoje čevlje.« Prvi gardist ga je pa sunil v roko in mu vrgel pogled, ki mi je dal upanje, da še ni vse končano, in da bom šel še pred sodišče ali pa zopet pred sodruga Efrema.

Hitrih korakov, jaz z lopato, oba rdeča gardista pa s karabinkama čez ramo, smo šli iz mesta. Pot nas je peljala k skupini ljudi, ki so stali ob robu gozda; ljudje, katerim je bila določena smrt kakor meni. Z lopato v roki so, oddaljeni drug od drugega kakih 5 do 10 korakov, kopali vsak svoj grob, pri vsakem neprostovoljnem grobokopu pa sta stala po dva rdeča gardista z napetim samokresom, vsako sekundo pripravljena, da ustrelita prepočasnega grobokopa. Mene so pa peljali za hrbtom kopajočih mož, tako da nisem videl nobenega obraza. Zadnje trenutke svojega življenja so stali v grobovih, v katerih bodo kmalu počivali njihovi zemeljski ostanki. Stali so in kopali, molče, brez ugovora, brez vsake tožbe, hiteli so, da bi skrajšali strašne zadnje trenutke svojega življenja.

Prišel sem na kraj, kjer bi si moral izkopati svoj lasten grob, sem obstal, brezčuten v duši, v rokah in po celem telesu. So-li bile ure, ki so hitele mimo mojih misli, ali sekunde, katere sem še živ stal med dvema gardistoma,

ki sta s svojimi revolverji merila name? Zaslísal sem strel in mož, ki je meni najbližje stal do kolen v grobu, je brez glasu padel na obraz. Videl sem še, kako je gornji del njegovega trupla obležal čez rob odprtega groba, nato sem v smrtnem strahu zgubil zavest.

Zbudil sem se v bolnišnici, kjer mi je stregla bolniška sestra. Pomirila me je, da se mi ni in tudi ne bo ničesar zgodilo. Kmalu nato je prišel tudi sodrugi Efrem k meni v bolnišnico.

»Vedel sem, da ste nedolžni,« je dejal suho. »Sedaj pa pripovedujte tam preko vsem našim sovražnikom, kaj čaka tu pri nas vsakega izdajalca naše svete stvari.«

Se istega dne sta me dva rdeča gardista prepeljala s čolnom na finsko obrežje in me pustila tam. Do smrti izmučen sem v gozdu spal par ur, nato pa se žalosten in v dno duše ranjen počasi podal nazaj v Terioki.

Pred obsodbo ciganov v Košicah

Veliki proces proti ciganskim morilcem v Košicah bo najbrže danes zaključen. Porotniki se že tri dni posvetujejo o 864 vprašanjih, ki jih je stavilo sodišče. Skoro vsi obtoženci so se poslužili dovoljenja, da se smejo sami zagovarjati pred porotniki. Štirje glavni obtoženci so se vsak zase trudili, da bi postavili sebe v najlepšo luč, svoje sokrivce pa v najgrše blato. Izjemo je napravil samo Aleksander Filke. »Računam za visilcam,« je dejal, »to je pa tudi vzrok, zakaj vse priznam in povem čisto resnico. Zato moram pa tudi brezobzirno izdati zločine drugih.«

Ciganska kolonija v Moldavi skuša z vsemi sredstvi prepričati sodnike o nedolžnosti svojih tovarišev, o Filkeju pa imajo vsi uničujočo sodbo. Edino stari Filkejev oče prisega na nedolžnost svojega sina.

Zadnje poročilo iz Košic že prinaša prvi izrek porotnikov. Obtoženci Andrej Czemer, Jožef Konga, Dezider Peci in Rudolf Rybar so oproščeni vsake krivde. Evgen Rybar je opro-

Kralj Aman Uluh na sprehodu v Rimu.

Kako so včasih kaznovali ponarejevalce živil

Francoski kralj Ludvik XI. je leta 1481 izdal ostre odredbe proti ponarejevalcem živil. Kogar so zalotili pri ponarejanju živil ali kdor je pripeljal na trg ponarejena živila, je bil strogo kaznovan in izpostavljen splošnemu posmehovanju. Dotičnemu, ki je prodajal z vode pomešano mleko, so to mleko skozi lijak vliвали v grlo toliko časa, dokler ni zdravnik izjavil, da se to brez nevarnosti za obsojenca ne sme več vršiti. Kdor je prodajal gnila ali sploh pokvarjena jajca, so ga privezali na sramotni steber in otroci so se smeli zabavati s

Vojne priprave v Vzhodni Aziji. Zgoraj: Ruska konjenica in ruski vrhovni poveljnik general Voronov. — Spodaj: General Čangkašek in kitajske čete na vojnji k meji.

ščen sokrivde pri umoru dečka Ludovika Ondeka. V slučaju umora Indinga je oproščen tudi vodja tolpe Pavel Rybar-Elek. Končno je bil še Barnabas Grulyo oproščen sokrivde pri ropu trgovca Davida Rotha. V vseh drugih slučajih so pa porotniki potrdili krivdo obtožencev.

Porotniki so označili kot glavne krivce pri umorih trgovca Ružnjaka in zakonskega para KozECKE Pavla Rybara-Eleka, Aleksandra Filkeja, Jožefa Hudaka in Julija Cisarja. Na podlagi izreka porotnikov bosta na smrt obsojena najbrže samo Pavel Rybar in Aleksander Filke. Obsodba bo najbrže razglašena danes.

Pozabljen diplomat

V varšavskih političnih krogih pripovedujejo zanimivo zgodbo o diplomatski razstresenosti. Ko je nedavno novoimenovani italijanski poslanik Martin Franklin prišel na grad državnega predsednika Mošičkega, da bi izročil poverljivo pismo, je ves prestrašen zapazil, da je v poslaniškem posloppu pozabil malenkost — namreč poverljivo pismo samo. Položaj je bil brezupen, ker je po natančno določenem sprejemnem redu bilo nemogoče slovesnost tudi za minuto odgoditi. Po zaupniku državnega predsednika je poslanik sporočil o svoji nesreči in našli so naslednji izhod. Zastopnik Italije je izročil poljskemu državnemu poglavarju zapečateni kuverto, katero je poprej na to opozorjeni predsednik, ne da bi jo odprl, izročil nekemu gospodu svoje okolice. Medtem je pa poslaniški tajnik z avtomobilom dirjal nazaj v italijansko poslaništvo po poverljivo pismo, katero so potem položili v civilno pisarno državnega predsednika.

tem, da so mu metali smrdljiva jajca v glavo; to se je vedno vršilo med glasnim odobravanjem množice, ki je podžigala otroke, da so prav dobro merili. Kdor je prodajal surovo maslo, v katero so bili vdeleni kamni, repa itd., je moral istotako na sramotni kamen. Z njegovim maslom so mu namazali glavo in stali je moral toliko časa, dokler ni solnce popolnoma raztopilo masla. Psi so smeli lizati zločinca in mimoidoči so ga lahko psovali, kakor se jim je poljubilo. Če pa ni bilo solnca, so pa prodajalca masla peljali v veliko dvorano ječe in ga postavili pred velik oženj. Vsakdo je smel priti v ječo in gledati, kako teče maslo z glave. — Sedaj vsaj vemo, odkod pregovor: Ima maslo na glavi.

Smešnice

Odvetnik: »Zvan, odločil sem se, da vam povisam mesečno plačo za sto dinarjev.«

Zvan: »Prosim ako mi daste to črno na belem.«

Odvetnik: »Ali vam moja beseda ni zadosti?«

Zvan: »O pač, toda jaz rabim dokazila za mojo ženo. Ona je namreč pričakovala, da mi bo plača povisana za dvesto dinarjev.«

Gospa perici: »Kaj, vi se mi drznete računati za srajco, katero ste zgubili?«

Perica: »Da, saj sem jo prej oprala, potem šele zgubila.«

Jančar: »Jaz poznam nekoga, ki je tebi na las podoben.«

Klančar: »Pa menda vendar nisi njemu vrnil onih pet kovačev, ki mi jih dolguješ?«

Velik požar je divjal na kolodvoru v Frankfurtu ob Maini. Cela vrsta skladišč z milijonsko vrednostjo je zgorela, 18 ognjegascv je bilo ranjenih. Gašenje je silno oviralo pomanjkanje hidrantov, zato se je tudi ogenj tako razširil.

Za duha in srce

Nove italijanske knjige

Francesco Salata: Per la storia diplomatica della questione romana. I. (Da Cavour alla Triplice Alleanza.) Con documenti inediti. (Fratelli Treves, Milano.) Predmetno delo, za čigar odličnost priča avtorjevo znano ime, obeta postati prvi posrečeni prikaz sestave popolne zbirke gradiva za zgodovinsko rimskega vprašanja. — Italo Svevo: La novella del buon vecchio e della bella fanciulla ed altri scritti. (Milano, C. Morreale.) Založba C. Morreale je z objavo tega zvezka krajših del iz zapuščine započela obljubljeno izdajo zbranih spisov Itala Sveva, zanimivega tržaškega pisatelja, o čigar leposlovnem mojstrskem delu »La coscienza di Zeno Cosini« smo tu že poročali. — Med mlajšimi pisatelji zelo priljubljeni novelist in zlasti po svojem lirčno-dramatičnem delu »Cosi sia...« (znameniti interpretacija Eleon. Duse v poslednjih dveh letih njenega življenja) znani Tommaso Gallarati-Scotti je pravkar obelodanil v založbi Fratelli Treves, Milano, obširno in temeljito »Vita di Dante«, ki jo moremo radi avtorjeve prodornosti in odlične opisne sposobnosti smatrati za najboljši življenjepis »najvišjega pesnika«, kar jih je po vojni izšlo. s. š.

PISATELJ, KI JE POSTAL MENIH.

Ko je Giuliootti pred leti izdal svojo knjigo »L'ora di Barabba« (Valecchi, Firenze), s katero je započel ognjevit, trdo in ostro filipiko zoper mladni katoliški življenjski sedanega časa, odločno in neizprosno obsojajoč brezbrzičnost katolikov za vero in verske stvari, ki se je strašno razpasla povsodi, je italijanska javnost jela govoriti o novem Savonaroli, kajti Giulioottijevo fanatičnost se je v njegovem spisu izražala vsaj tako vehementno kakor pri Savonaroli. Po svoji spreobrnitvi se mu je pridružil Giovanni Papini in skupno sta začela izdajati znameniti »Dizionario de l'omo salvatico«, iz katerega je pred časom tudi »Slovenec« objavil nekaj odlomkov. Pred dobrim tednom dni je pa izšla najnovejša in — izgleda — poslednja Giulioottijeva knjiga »Polvere del Esilio« (Valecchi, Firenze). V tej knjigi je zbral Giuliootti svoje prelepe miselne spise, katerih pomembnost in globina sta zelo veliki, zbral je svoje reke in izreke v okornih, a jedrovitih verzih, svoje polemične spise in svoje molitve. Kakor je knjiga neenotna, razkosana, spoznaš vendar v nji človeka, ki je čutil do tega pisanja odpor, a se veliki privlačnosti tega človeške povsem razumljivega, vendar v svojem bistvu slavohlepnega početja ni mogel zoperstavljati. Dasi je Giuliootti na mnogih mestih v svoji gorečnosti zašel predač — in kateri fanatik še ni zašel predač? — je vendar treba poudariti, da imajo njegovi spisi zdrav tendenco in dobro jedro. Manjka jim sicer lepota Papinijevega sloga, a v lepoti in izvirnosti svojih misli Papinija mnogokrat prekaša. Giuliootti je pravkar vstopil v samostan... s. š.

Cerkveni Glasbenik št. 7-8

Uvodoma prinaša apostolsko odredbo o liturgiji, gregorijanskem petju in cerkveni glasbi. Modra uredba propagira koral in polifonijo, vokalno petje v cerkvi — baš to je po svojem idealizmu cerkvena glasba in baš podobne težnje so težnje novejšega časa, ki bi je bolj zoper stari materialistični svetovni nazor in njegovo senzualistično estetiko. Povsem pravilno je, da odredba kara »posvetni duh« nekih bivšomodernih stilov v cerkvi. Pametnejše odredbe si ne morem danes misliti. — P. H. Sattner objavlja »Glasbeno premišljevanje za praznik sv. Janeza Krstnika«, navezujoč na Winfridovo himno, katere zloge je izrazil Gvido Areški prvi svoji epohalni iznajdbi. Himna ima v sebi lepe nauke. — Andrej Pirce piše o »Ljudskem petju in pesmaricah«, Fr. Ferjančič poroča o »Cerkvenem koncertu v Novem mestu«, Srečo Kapor objavlja ob 25letnici Dvořakove smrti črtico »O Dvořaku«. Danes ga časte Čehi, priznala ga je pa prva — tujina. G. Kapor nam opisuje Dvořakove nasprotniki (dr. Z. Nejedlý) in pristaje (Novak, Suk) v sodobni Pragi in ga dalje karakterizira kot skladatelja in kot človeka. — Franc Kramar objavlja seznam svojih zapisov narodnih melodij, Milena Uršič piše »Nekaj o starih francoskih — provenčalskih pesmih«, Viktor Steska nadaljuje svoj velevažen prispevek k domači glasbeni zgodovini »Javna glasbena šola v Ljubljani od 1816. do 1875.« Sledje organistovski zadeve, koncertna kronika, dopisi, Oglasnik novih publikacij, pregled revij in razne vesti. — Glasbena priloga prinaša novo St. Premrlovo skladbo, posvečeno g. škofu dr. Rožmanu, mešani tbor »Pozdravljen vladika«.

Srpski književni glasnik, 18. julija, prinaša med drugim dve Gradnikovi pesmi v srbsčini, sliko njegove osebnosti in poezije od Božidara Borka ter druge razprave z znanstvenim in političnim pregledom in posmrtnico pokojnemu Gregorju Zerjavu od dr. Sagadina.

Mladost, št. 7, prinaša lepo pismo škofa-pomočnika dr. Gregorja Rožmana Orlom, blagoslovajoč jih in zatrjujoč, da nam je vsem eden in isti ilji, ki je Bog sam. Sledijo leposlovnih sestavki, jato živo pisan in boder članek orla-mladca in organizacijski drobci.

Hugo Hoffmannsthal, pred par dnevi umrl avstrijski pesnik in dramatik, je bil velik prijatelj Slovanov in njihove kulture, zlasti Čehov. Spoznal je svetovno veličino Březine in bil v prijateljski zvezi s Kvapilom, Arne Novakom in Otokarjem Fischerjem. Ljubil je Mackarjevo in Dykovo poezijo. Tip pravega Avstrijca, ki so z njim za vselej izumrli.

Malarija. Spisal dr. Meršol. Z eno barvno sliko. Jako potrebna mala brošurica, kako spoznati malarijo in se je obvarovati.

DOKTORJA FRANCETA PRESERNA Zbrano delo je najlepši knjižni dar Slovanem v letu 1929. V neizpremenjeni obliki prvega natisa beremo tu Po-zije našega velikana, njegov Do-tatek slovenskih poezij, potem Nameček nemških in ponemčenih poezij in njegova Pisma. Imamo tedaj vsega Preserna, ki bo po tej knjigi prodrl v sleherni slovenski dom ter postal last vsa našega ljudstva. (Cena broš. 40, vez. 55, celo usnje 90 Din.)

Dobi se v »Jugoslovanski knjigarni« v Ljubljani.

Sport

OTVORITEV PLAVALNE SEZONE

»Karlovaško sportsko združenje« — Ilirija

V nedeljo, 21. t. m. bo ob 8 zjutraj v kopalnici Ilirije prva večja plavalna tekma v plavanju, skokih in water-polu med Karlovaškim sportskim združenjem in ljubljansko Ilirijo. — Gostje predstavljajo equipo solidne kvalitete, ki je opetovano v težkih bojih dokazala, da je protivnik, s katerim treba resno računati. Tako je preteklo nedeljo ASK Primorju, ki je gostovalo v Karlovcu, uspelo zasedeti samo eno prvo mesto, dočim je na vseh ostalih progah dominiralo K. S. U.

Od poedincev treba predvsem omeniti odlični plavalci sestrji Račič-ovi, ki sta že opetovano dosegli odlične rezultate. Prav dober je tudi sprinter Spanović. V juniorjih poseduje K. S. U. prvovrsten material. Med njimi se izlikuje mladi Jambršak, ki s svojim časom 31.4 na 50 m v Ljubljani pač ne bo imel resne konkurence. — Gostom, ki pridejo v Ljubljano s 25 tekmovalci, postavi Ilirija nasproti svoj kompletni tekmovalni team. Med domačini bi bilo omeniti dame: Wohlfartovo, Severjevo in Jenkovo; juniorje: Kolaceta, Turnška, Otrubo in Jesiha ter stare rutinerje: Jenka, Severja, Kordeliča, Grlica i. dr., ki bodo zastavili vse svoje sile, da pribore barvam svojega kluba čim častnejši uspeh. — Tekmovanje se prične ob 8 zjutraj in se bodo dopoldne oddržale vse discipline plavanja, popoldne pa se bodo vršili skoki in water-polo.

SK ELAN, NOVO MESTO: SK GRAFIKA

Srečanje obeh klubov, ki se borita za napredovanje v I b razred, bo gotovo zanimivo. Elan je pred kratkim odpravil svojega rivala za okolišno prvenstvo SK Slivnice z visokim rezultatom 6:0. Tudi proti ljubljanskim klubom je dosegal vedno lepe in častne rezultate. Na drugi strani pa se je SK Grafika tudi dobro pripravila za to tekmo. Pričakovati je trdega boja. — Tekma se odigra na igrišču SK Ilirije. — Pred to tekmo nastopijo juniorji ASK Primorja in Slovana, po tekmi Grafika in Elan pa juniorji Ilirije in Jadrana. — Razpored tekem je sledeči: ob 14.45 ASK Primorje jun.: SK Slovan jun.; ob 16 SK Elan: SK Grafika; ob 18 SK Ilirija jun. II.: SK Jadran jun.

RAZNE SPORTNE VESTI

Na svoji zadnji seji je upravni odbor J. N. S. razpravljal o vloženih protestih. Zadevo igralca Markovića, ki je bil nepravilno verificiran za BSK po krivdi sarajevske in belgrajske podzveze, je rešil zelo rigorozno. Vse tekme za državno prvenstvo, ki jih je BSK odigral, so razveljavljene. BSK mora ponovno igrati z Jugoslavijo in Hajdukom in to v času nogometnih počitnic med 11. avgustom in 8. septembrom, ko se tekme za državno prvenstvo nadaljujejo. Mesto, da bi počival, bo moral klub igrati dve važni tekmi, kar je težak handicap za BSK. Odigrati bi moral ponovno celo kvalifikacijske tekme s skopljansko »Pobjedo«. Vseled tehničnih ovir se je J. N. S. poslužil paragrafa obeh pravil za nepredvidene slučaje. Kaj bo BSK v sled te odločitve J. N. S. storil, smo radevedni. Tudi zadeva s splitskim Hajdukom je rešena v tem smislu, da pošlje J. N. S. v Split komisijo, ki bo točno ugotovila v koliko so vse vesti o nesportnem Splitu utemeljene. Hajduk je vseeno za nedeljsko srečanje z Jugoslavijo zaprosil za inozemskega sodnika. Brzjavno sta naprosena Ivančič ali Boroskaj iz Budimpešte. Ker so tekme, ki jih je BSK odigral za državno prvenstvo razveljavljene, izgleda tabela takole: 1. Hajduk, 1 tekma, 5:2 score, 2 točki; 2. Gradjanski, 2 tekmi, 8:3 score, 2 točki; 3. Jugoslavija, 2 tekmi, 2:2 score, 2 točki; 4. Hašk, 2 tekmi, 5:8 score, 2 točki; 5. BSK, brez tekme. Najboljše stoji za enkrat Hajduk, vendar v slučaju, da tekmo proti Jugoslaviji izgubi, BSK pa Gradjanskega z večjo diferenco premaga, si lahko osvoji drugo mesto.

Juniorske tekme za pokal SK Ilirije. Pisali smo že, da se prične danes in jutri letošnje tekme juniorskih moštev za prehodni pokal SK Ilirije. Tekem se bo udeleževalo letos 17 juniorskih moštev, med njimi moštva mariborskih klubov SSK Maribor, SK Rapid in SK Železničar ter SK Celje. SK Celje je vrščeno v skupino ljubljanskih klubov, mariborski klubji igrajo najprej sami med seboj, zmagovalce pa bo igral proti zmagovalcu v ljubljanski skupini. — Tekmovanje se odpre danes ob 18 na prostoru SK Ilirije s tekmo med Ilirijo I in Mladiko, dvema izmed najmočnejših udeležencev. Jutri se odigra na prostoru SK Ilirije nadaljni dve tekmi: ob 14.45 nastopita Primorje in Slovan (predtekma prv. tekmi Grafika:Elan) in ob 18 (po tekmi Grafika:Elan) Jadran in Ilirija II. Ostale tri tekme I. kola se bodo vršile prihodno nedeljo 28. t. m. — Na seji medklubskega odbora 18. t. m. so bili izbrani nasprotniki za I. in II. kolo kakor sledi: I. kolo: 1. Ilirija I.: Mladika, 2. Slovan: Primorje, 3. Jadran: Ilirija II., 4. Mars: Rakovnik, 5. Savica: Hermes, 6. Slavija: Reka, SK Celje in SK Svoboda sta v I. kolu prosta. II. kolo: Zmagovalca tekem 6. in 4. Zmagovalca tekem 1. in 3. Celje: zmagovalce tekme 5. Svoboda: zmagovalce tekme 2. — Medklubski odbor za izvedbo juniorskih tekem je sestavljen sledeče: načelnik M. Dramičanin, tehnično vodstvo in tajništvo E. Beletto in M. Pevalce, odborniki: V. Logar (Ilirija), Anton Uršič (Slavija), ing. B. Gombač ali ing. V. Kuljiš (Primorje), Thuma Em. (Reka), Stiene Rud. (Svoboda), I. Bergant (Hermes), Haris ali T. Bucki (Slovan), Božič J. (Rakovnik), Fr. Zorman (Mladika), Jos. Pavlica (Mars), J. Koman (Savica). — Rediteljsko službo vodi: 20. t. m. g. Logar, 21. t. m. g. Dramičanin, 28. t. m. dopoldne g. Zorman, popoldne g. ing. Kuljiš; reditelj postavi 20. t. m. Ilirija, 21. t. m. skrbi za rediteljstvo S. K. Grafika, dne 28. t. m. postavi vsak sodelujoči klub po dva starejša reditelja; nastop službe vselej pol ure pred pričetkom tekme. — M. O.

Službene objave LNP. (Iz seje posl. odbora 17. julija 1929). Posl. odbor je verificiral prvenstveno tekmo Grafika:Elan 2:1; revanšna tekma se vrši po že objavljenih dispozicijah v nedeljo, 21. t. m. popoldne na prostoru SK Ilirije. Za rediteljsko in blagajniško službo skrb isK Grafika, službujoči odborniki LNP: g. M. Miklavčič, stranska sodnika gg. Kemperle in Legat Mirko. — Odobrena je prijateljska tekma Amateri: Sava, Sevnica, dne 21. t. m.

Plavanje-pravi ženski šport.

Malokatero telesne vaje pripomorejo ženi do izpopolnitve njene lepote tako kot plavanje. Dobre plavalke imajo vedno lep stas in ako so previdne tudi zelo lepo polt. Paziti morajo na to, da jim voda in prehuo solnce ne pokvari kože. — Pravilna uporaba obeh krem Elida idealno osigura vsaki ženi lepo in nežno kožo.

Pred kopeljo na prostem in zvečer preden se gre k počitku se uporablja nočna krema Elida. Ona povrne koži masčobo, ki ji je bila odvzeta. Po kopelji in vsak čas podnevi, ob solncu in ostrem vetru se poslužujte dneвне kreme Elida. Ta ščiti kožo ter ji da toliko opevano alabastru podobno barvo.

KREME ELIDA

v Trbovljah. — Za savezne sodniške izpite, ki se vrše v nedeljo, 21. t. m. dopoldne na prostoru SK Ilirije, je določil posl. odbor na prošnjo ZNS dve trening tekmi, in sicer ob 8.30 Slovan: Ilirija in ob 10 Hermes: Svoboda. Tekmi se vršita ob vsakem vremenu; posl. odbor poziva navedene štiri klube, da poskrbe za dobro sestavo in točen nastop svojih moštev. — Poslovni odbor je črtal iz seznama podsaveznih stranskih sodnikov gg. Pišlarja Rudolfa, člana SK Reke, in Kranjca Rudolfa, člana SK Hermesa, ker sta 14. t. m. pri tekmi Ilirija rez.: Reka ponovno neopravičeno izostala; imenovana imata oddati podsavazu sodniško legitimacijo tekem 8 dni potom svojega kluba. — Verificira se s pravico nastopanja dne 19. jan. 1930 za SK Ilirija igralec Potrato Karel; po § 10. o. p. se dovoli imenovanemu s 26. t. m. nastopanje v prijateljskih teknah SK Ilirije. — Popravlja se verifikacija igralca Kotarja Leopolda za SK Grafika, objavljena dne 13. t. m., tako, da se mu prizna pravica nastopanja dne 21. t. m., ker že nad leto dni ni nastopal za svoj prejšnji klub. — Poziva se SK Krakovo, da javi do 23. t. m., ali obstoje kak zadržki proti verifikaciji igralca Maliča Mirka za drug klub. — Kazenski odbor je kaznoval igralca Slambergerja in Janežiča (SK Slavija) s stroгим ukorom zaradi nesportnega vedenja pri tekmi Javornik: Slavija, dne 14. t. m. v Cerknici. — SK Javornik je odjavil igralce Anzelje Slavko, Anzelje Miroslav, Sagadin Lojze in Makovec Leo. Tajnik II.

Radio

Nace Pik o radijevi bodočnosti

Nace je moj prijatelj in veliko ve. S pomočjo občutkov v svojih kurjih očesih docela zanesljivo prerokuje vreme in ga v tem oziru toplo priporočam našim poklicnim meteorologom, ki jim bo Nace vsak čas proti primerni nagradi na razpolago zastran napovedovanja neviht, nalivov, toče in drugih vremenskih nadlog.

Nace ima tudi o radiu jako zaokrožene pojme in prerokuje radiu veliko bodočnost. Kadar Nace prerokuje, tedaj zelo rad govori v primerah, ker meni, da tako prerokba učinkuje bolj skrivnostno.

»Veš, kaj je žlica?«, me je te dni vprašal. Rekel sem, da vem. In je spraševal dalje:

»Ali si prepričan, da kulturni človek ne more izhajati brez žlice?« Sem dejal, da sem prepričan.

»Glej!«, je nadaljeval. »Človeštvo se bližajo časi, ko noben kulturni človek ne bo mogel biti brez radia, kakor ne more biti brez žlice.«

»Nace, ampak taka primerja!«
»Le počasi, hote, jaz vem, kaj zinem, ti včasih ne veš! Žlica je tako rekoč v neposredni zvezi s telesno hrano. Radio v enakem razmerju z duševno hrano. Razumeš sedaj? Žlica, ne bom rekel, da ima Bog ve kakšno bodočnost. Je imela svojčas in je sedaj njena bodočnost sedanost. Čez nekoliko desetletij bomo tako govorili o radiu. Pridejo časi in niso več daleč, ko bo ves svet prepleten z antenami. Tudi kuhali bomo na radiu. Vsaj ne bo prepričev po družinah radi zakasnelih obedov in večerij, ko kuharice in gospodinje tako rade posadajo ob radiu. Pastirji na paši bodo imeli detektorje in bodo napenjali antene kar med kravje rogove.

Ali ne bo to pripravno? Otroče »uceljne« bodo odpravili in mamice bodo namesto tega malim kričočim natikale radijeve slušalke na ušesa. Ali niso slušalke bolj higijenične od »uceljaj«? Vsi stanovi bodo po svoje izkoriščali to sijajno iznajdbo, vsakemu bo radio po svoje koristilo. Casopisi bodo izginili s površja zemlje, njihovo vlogo bo prevzel radio. Po radiu bodo zavladali na svetu tudi miroljubnejši in solidnejši časi. Manj bo »novic«, ker bo zgovorni ženski svet bolj zamišljen v radijeve programe, kot v zadeve svojega bližnjega. Manj bo pijancev in razgrajčev, ker bodo ti razmišljali ob radijevih predavanjih o moderni higijeni in uspehih alkoholne prohibicije. Šolski pouk bo tudi oskrboval radio. En sam profesor bo razlagal učno snov potom radia kar na več srednjih šolah ali vseučiliščih hkrati. Zato bo tudi profesorjev manj in bodo boljše plačani, kot so danes. Še marsikaj bi ti lahko povedal o bodočnosti radia, toda v premislek imaš zaenkrat dovolj. Se bova pa še drugič kaj pomnila.

Programi Radio-Ljubljana:

Sobota, 20. julija: 12.30 Reproducirana glasba — 13.30 Časovna napoved, Reproducirana glasba — 13.30 Novice iz dnevnika — 18. Koncert Radio-orkestra: Jessel: Deklica iz črnega gozda — Schubert: Ljubavne misli — Jose Armandola: Lisonja — Rubinstein: Romanca — 20. O pokojniškem zavarovanju, g. dr. Vrančič — 20.30 VI. Pintar: O prirodnih lepotah Slovenije, propagandno predavanje v esperantskem jeziku — 20.30 Prenos Zagrebskega programa — 22.30 Časovna napoved, Dnevna poročila, Vremenska napoved

Drugi programi:

Sobota, 20. julija.

Belgrad: 12.45 Radio-kvartet — 13.30 Poročila — 17. Teta Bandić pripoveduje deci pravljice — 17.25 Radio-kvartet — 20. Dr. P. Jelfić predava: »O kulturi Indijec« — 20.25 Pevski kvartet — 21.30 Poročila — 21.40 Citanje iz del Djure Jakšiča — 22.05 Radio-kvartet — operna glasba — 23. Maeterlinck: Priženjenec. — Zagreb: 13.15 Plošče — 20.30 Slovenski koncert. Sodelujejo: Gjuagja Halper (mezosopran), prof. dr. Hugo Mihailovich (klavir), Gretchaninoff: Noč, Rahmannoff: Poletna noč, Dvořak: a) Ljubavna pesem, b) ciganska pesem, Foerster: Slovenska sonata. Grgošević: Tri narodne pesmi — 21.30 Privedite hrv. kmečkega zbora: »Frankopanc«. Hrv. nar. pesmi in šege za moški zbor, mešani zbor s spremljavo tamburice in tamburaški zbor. (Od 20.30 do 22.30 sočasno oddajata Zagreb in Ljubljana.) — Dunaj: 11 Glasba — 16. Koncert — 17.45 Pravilice za deco — 18.15 Komorna glasba — 20.15 »Samo ena edina noč«. Opereta v 3. dejanjih. — Brno: 11.30 Plošče — 12.20 Koncert — 16.30 za mladi svet: Predavanja in koncert — 17.45 Nemško oddajanje: Koncert pesmi — 19.06 Koncert — 21. Koncert — 22.25 Plesna glasba. — Berlin: 17. Koncert — 20.15 Prenos iz gledališča na trgu Bülowa: »Berlin, kako joče in se smeje«. — Ljudska igra s petjem v 3. dej. Nato do 0.30 plesi. — Katowice: 16.20 Koncert plošč — 20.30 Prenos iz Varšave. Nato plesna glasba. — Toulouse: 12.45 Koncert — 13.15 Napevi — 13.30 Veliki orkester — 20.30 Koncert vojaške godbe — 20.45 Pesmi — 21.20 Odlomki iz oper. Nato ples. godba. — Stuttgart: 10.30 Plošče — 15. Koncert — 16.30 Otvoritev Heidelberških slavnostnih predstav — 20. Pisani večer — 21.30 Koračnice — 22.45 Nelson-kabaret. — Praga: 11.30 Plošče — 12.20 Koncert — 19.05 Koncert — 21. Pesmi — 21.15 Plesna godba. — Rim: 13.15 Trio — 17.30 Popoldanski koncert — 21. Koncert vojaške godbe. — Milan: 11.15 Plošče — 13.35 Kvartet — 16.30 Otroško petje — 17. Koncert kvinteta — 20.30 Koncert s pestrnim sporedom — 23.15 Jazz. — Budapest: 9.15 Koncert vojaškega orkestra — 12.05 Koncert ciganske kapele — 18. Plošče — 18.30 Orkestralna glasba — 19.45 Veseloigra, nato koncert ciganske kapele.

PALOGRAPH edini razmnoževalec za razmnoževanje not, okrožnic, načrtov, vabil z zaščitno znamko »GLOBUS« dobite samo pri trvdki

Lud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6

Pouk brezplačen!

Telefon 2980

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vratilo se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Oženjen organist
cerkvenik (cecilijanec), z dobrimi spricčevali, želi spremeniti službo z oktobrom ali pozneje. Naslov v upravi pod št. 7809.

Objave

Išče se sirota
14 do 15 letna, ubogljiva, Spodnještajerka, k fini družini brez otrok. Ponudbe pod »Kot lastna« pošto ležeče Sv. Jurij ob Ščavnici.

Preklci!
Podpisana Janez in Marija Breznik izjavljata, da nisva plačnika za event. dolgove, katere bi naredila najina hči Johana, bivša služkinja v Ljubljani. — Zg. Tuhinj, 18. julija 1929. — Janez in Marija Breznik.

Službo dobe

Potniki
in potnice za zelo ugoden predmet z 20% provizijo, se sprejmejo za vse kraje v državi. Gajret, Zemun, Pašičev trg 5.

Dve pletilji

za nogavice sprejemem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Plača pa dogovoru. Ponudbe na B. Pušnik, Vojnik pri Celju.

Trgovski vajenec
s primerno šolsko izobrazbo se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Robert Graselli, trgovina, Slivnica pri Celju.

Išče se vajenec
za trgovino z mešanim blagom z 1 letom učne dobe. Naslov pove uprava pod št. 7758.

Služkinja
pridna in poštena, srednje starosti, ki zna nekoliko kuhati, vajena kmečkih del in bi sama gospodinjila na pravem malem posvetstvu, se takoj sprejme v župnišče. — Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 7735.

Pozor, pletilje!
Dajo se zokni delat na dom. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 7833.

Ključavnič. pomočnik
v starosti 35—40 let, samec, ki bi vodil ključavničarsko obrt v vseh strokah, se sprejme v stalno službo. Stanovanje, hrana in plača po dogovoru. Ponudbe na naslov: Josip Ambrožič nasl., Ljubno št. 54, p. Podnart.

Pekovskega vajenca
sprejme v učenje Milan Zupanc, pek in gostilničar v Toplicah št. 62 pri Novem mestu. Vse drugo potrebno po dogovoru.

Prodajalka
za trgov. meš. stroke, ki ima veselje do gospodinjstva, se sprejme. Istotam se sprejme učenec ali učenka poštenih staršev. Ponudbe je vpsolati na upravo »Slovenca« pod »Poštena« št. 7796.

Služkinjo
srednjih let, večšo v gospodinjstvu, sprejme učiteljska družina — dve osebi — na deželi. Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 7779.

Čevljarški pomočnik
dobro izurjen, ki zna šivati na čevljarški stroj (Durchnähemaschine), se sprejme. Oglasi naj se pri klobučar. mojstru Stefanu Cimerman, Loke, pošta Trbovlje I.

Več dobrih zidarjev
za Ljubljano in Logatec vzame takoj: Gradbeno podjetje G. Tönnies, Ljubljana, Dunajska c. 25.

Čevljarški pomočnik
se sprejme takoj pri Jančku Kos, čevljar, Ljubljana, Tržaška cesta, »Stan in dom«.

Prodamo

Puhasto perje
kg po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisti beli puh kg po 300 Din. L. Brozović, kmetička čistona perja, Zagreb, Ilica 82.

Zapravljivček
z auto-streho poceni na prodaj. Naslov v upravi pod št. 7785.

Pletilni stroj
»Ideal« št. 50/8, rabljen eno zimo, zaradi odpotovanja v Ameriko, z obrtnim listom vred, za 5500 Din naprodam. Františka Žnidaršič, Selo 32, pošta Moste.

Pletilni stroj
malo rabljen, »Ideal 8/50«, se prodaja pri Stanko Abolar, št. Lovrenc, p. Velika Loka.

Kupimo

Kupim
hrastove hlode. J. Pogachnik, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

STARO ŽELEZO
in
LITINO (GUSS)

kupuje
na drobno in debelo
FRANC STUPICA
Ljubljana, Gosposvetska 1

Kočijo
lahko, novo ali povsem dobro ohranjeno, z dvema sedežema, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »I. O. S.« 7694.

Psa
kateri dosti laja, dobrega čuvaja, hudega, na verigi, približno dve leti starega, kupim. — Ponudbe pod »Pes« na upravo »Slovenca« pod št. 7835.

Vnajem

Dve lepi prazni sobi
s souporabo kuhinje (parketi, elektrika, vodovod) in dve suhi skladišči (garaži) je oddati s 1. avgustom. Interesenti naj pošljejo svoj naslov na upravo »Slovenca« pod značko »Golovec« 7844.

GOSTILNE! OTVORITEV

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da bom v nedeljo, dne 21. julija prevzela daleč po deželi znano

gostilno »pri Müllerju«

v Zagorju ob Savi

Prizadevala si bom, občinstvu nuditi izbrano pristno pijačo in dobra okusna jedila po najnižjih cenah, kar je že zagotovljeno z mojim imenom in 25 letnim delovanjem v gostilniški stroki v Trbovljah, kjer sem si pridobila najboljši sloves.

Zagorje, 15. julija 1929.

KATI VIDMAJER omož. PRAVICA.

OTVORITEV

Pouk

Šoferska šola
prva oblast. koncesijon., Camernik, Ljubljana (Jugovavto), Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokovnjaški teoretični pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih, s pričetkom vsakega prvega.

Šoferska šola

I. Gaberščik, oblastveno koncesijonirana, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova c. št. 52. Praktični in teoretični pouk na podlagi najmodernejših pripomočkov. Prihodnji redni tečaj prične 1. avgusta. Podučujem tudi privatno.

Dijaki

Inštruktorja
za francoski jezik, za 1. letnik, se išče. Naslov pove uprava pod št. 7855.

Stanovanja

Odda se
komfortno stanovanje s 5 sobami, kopalnico in vsemi pritliklinami, s 1. avgustom. Pojasnila daje Kraljska hranilnica.

Na stanovanje
sprejem gospodično. Naslov v upravi pod 7729.

Meblovano sobo
blizu glavnega kolodvora, oddam enemu ali dvema gospodom. — Naslov v upravi pod št. 7836.

Razno

Pšenčno moko
najboljše mlinovali nudijo največje veletrgovine žita in mlovskih izdelkov
A. VOLK, Ljubljana
Resljeva cesta 24.

Vse vrste rudninske vode, delikatesa
Josip Vitek
Ljubljana, Sv. Petra c. 13

Letoviščarje
sprejme nova brezalkoholna gostilna »na Čegelah« nad Trzičem.

Priporočajte povsod dnevnik
SLOVENEK

Birete, šemisete
talarje in druge obleke za veleč. duhovščino izdeluje solidno in po zmernih cenah, ter se priporoča Fr. Himmelreich, kroj. mojster, Ljubljana, Pred škofijo št. 9. — Na željo se pošlje tudi po pošti.

Jerhaste hlače
prave, za lovce in hribo-lazce izdeluje Josko Toporiš — krojač v Trziču št. 192.

N. Sadlucky
Hirosof, grafolož, sprejema vsak dan od 9—12 in od 14—19. Slovenj. gradec, hotel »Golla«. — Ostane samo 3 dni.

Prireditve

Vsi h Košaku v Vodmat
v nedeljo dne 21. t. m., kjer priredi na senčnatem vrtu veliko veselico s srečolovom »Zveza slovenskih vojakov« Ljubljana-Moste. Za prvovrstno kapljico in tudi kuhinjo jamči že ime gostilničarja. Sodeluje železn. godba »Sloga«. Vsi člani in prijatelji poštna zabave so vljudno vabljeni. Odbor.

Grenka je najslajša jed kadar človek nima teka

Vselej Vam nekaj ni prav, ako Vam želodec ne deluje redno; človek je nerazpoložen za delo, zabave so mu nadležne in vedno mislite samo na želodec. Jemljite redno po vsaki jedi prašek

(na špici noža v pol čaše vode)
in kmalu Vam bo deloval želodec kakor ura.

„Magna“ se dobi v vseh lekarnah in drogerijah za ceno po 4 dinarje za zavoje s točnim navodilom. Kjer ga ne dobite, naročite po povzetju ali priložite pismu 20 dinarjev v zamkah za 5 zavojev pri

Laboratorij Alga Sušak

Francis Jammes:

Rožni venec v solncu

Dominika je odložila Peterčku čednosti Marije Pomočnice. Pisala mu je, da se Brezmadežna ozira na vse, da je lurska Mati božja prijateljica koč in revežev, marsejska Brezmadežna pa zaščitnica ribičev in mornarjev. Ta dekla Gospodova vodi v nebesa ljudi po poti, katero so si izbrali, in včasih stanuje v gorskem stanu, včasih pa na morskem svetilniku.

V svojem pismu je Dominika opisala dobre strani tega, da Vsemogočna skrbi za vse naše potrebe. Kadar ima kakšno človeško bitje rano ali praznino v svojem srcu, mu pomaga Kraljica angelov kot čebela, ki zamaši razpoko, ali napolni celice z medom. Tako ti mali Peterček nimaš več mame, moraš pa vedeti, da v tvojem srcu prebiva sveta Devica, in da se tu, kjer prebiva, nahaja tudi tvoja mama, čeprav je obenem v nebesih. Tvoj oče, ki je tako lepo molil v Lurdu, ti je že razložil, da vsi skupaj, živi in mrtvi, stanujemo pri ljubem Bogu, kadar ga ljubimo.

Dominika je razložila otroku te resnice na tak način, da jih je razumel, in prosila ga je, naj moli za njo, kot se je ona spominjala njegovega očeta in njega v svojem rožnem vencu. Tisti dan je bilo Obiskovanje, ki nam kaže Marijo pri njeni teti Elizabeti. In Dominika, ki ji je vedno kaj novega padlo v glavo, je ljubko narisala s peresom na pisemski papir Caharijevo hišo, kot si jo pač moremo predstavljati. Peterčku je pred vsem ugajalo, da so pred pragom pod brajdo sedeli trije angeli na klopi, od katerih je eden dajal kuro zobat. Nad obema svetnicama, ki sta se

objemali, je Dominika napisala: — Obiskovati se moramo. Morda pridem kmalu v Bordeaux, kjer imam prijatelje.

Ti prijatelji, ki jih je bila Dominika omenila, so bili mladi mož, kateri jo je ljubil, in njegova rodbina. Dominika je bila inteligentno in globoko verno dekle, in ni ji moglo biti vseeno, da ji je bil spodobno izrazil svojo najiskrenejšo željo. Bil je lep fant, toda s tem se ni ponašal. Bil je precej sanjav, toda to ga ni oviralo, da ne bi bil dober katoličan in ne bi navdušeno sledil napredku znanosti. Poleg tega je bil bogat.

Čeprav še Dominika ni bila ničesar rekla, na podlagi česar bi se mogel smatrati za njenega zaročnika, pa ga tudi ni bila odklonila, in od vseh mladih mož, ki so se ji bili približali, ji nobeden ni tako zelo ugajal. Večkrat ji je že bil priznal svojo ljubezen in ponovil ji je bil to še odločneje, ko sta se obe prijateljski rodbini zadnjič sestali v Lurdu, v tednu Oznanenja, ko se slavi spomin prikazni Brezmadežne blaženi Bernardki.

Toda kaj naj odgovori? Kaj naj misli? Ali morda da, ali morda ne? — Ali morda obenem da in ne?

Pač je bila prosila našo ljubo Gospo, naj jo nekoliko razsvetli v tej zadevi, toda v tej molitvi ni kazala one gorečnosti kot v drugih slučajih, če je prosila za manj važne stvari. Dominika je v svoji pameti mislila, da se v takih stvareh človek ne sme siliti k odločitvi, temveč da mora v miru in dobri volji čakati na svet zelo previdne Brezmadežne.

Smatrala je za dobro, morda za predobro (zakaj kdo je brez napak?), da se še preizkuša. Toda v kakšnem smislu? Vsekakor se ji je zdelo zelo pametno, če kmalu odpotuje v Bordeaux k svojim prijateljem, ki so ji pogosto pisali, naj pride.

Kmalu potem, ko je bila pisala malemu Peterčku, je radi par vrstic, ki jih je bila prejela od Stefana Duranda, sklenila, da čimprej odpotuje. Sicer se ubogi možak ni pritoževal v svojem pismu, v katerem se je zahvaljeval Dominiki za pozornost, ki jo je kazala napram njenemu sinu in njemu, in ni nikakor skušal zbuhati pomilovanja. Pisal je o učenju dečka, za katerega se je bila vidno zanimala. O samem sebi pa ni rekel drugega, kot da preveč kašlja, da bi mogel spet izvrševati svoj poklic.

Dominiko je ta stavek zelo vznemiril. Njeno srce se je bilo presvobodno razvilo in morda se preveliko nezavisnostjo v območju usmiljenja, kjer je delovala in če bi smel reči, se igrala s svojim bogastvom in svojo dobroto. Vedno večja je postajala njena želja, spet videti Stefana Duranda in malega Peterčka, gotovo je bila večja kot želja, videti svoje druge prijatelje. Vstopila je v vlak, ki je vozil v Bordeaux, ne da bi njena mati ugovarjala. Ta ni nasprotovala raznim željam Dominike, kot bomo še pozneje spoznali. Še ljubo ji je bilo to potovanje, ker je sumila, kako zelo ljubi njeno hčerko oni, ki ga je želela za moža.

Iz sobe, v kateri je Dominika stanovala pri svojih prijateljih, je imela razgled na reko. Čeprav pristanišče ni tako mogočno kot marsejsko, čeprav se je zdelo, da morje pod modrim nebom ali v mesečini ne more nositi brodovja tako lahko kot temnomodra voda Sredozemskega morja, čeprav imajo knezi Tisoč in ene noči, ki kadijo opij in natikajo smaragde na ebenovino svojih prstov, vrata v Guyenno rajši kot vrata v Orijent: vendar ljubimo Bordeaux radi njegove lepote, ki odseva v nežnih odtedah.